

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 5 1 G 1 0 5 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

NARAVOVARSTVO

Izpitna pola 1

Petek, 6. junij 2025 / 30 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, ključ za določevanje rastlin in periodni sistem.

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola vsebuje 20 kratkih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 20.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Kaj določa nosilnost okolja?

- A Minimalna raznolikost na nekem območju.
- B Minimalna količina biomase ali število osebkov, ki ju lahko neko območje vzdržuje.
- C Maksimalna količina biomase ali število osebkov, ki ju lahko neko območje vzdržuje.
- D Maksimalna raznolikost vrst na nekem območju.

(1 točka)

2. V katerih letnih časih običajno pride do kroženja vode v jezeru?

- A Pomladi in jeseni.
- B Pomladi in poleti.
- C Jeseni in pozimi.
- D Poleti in jeseni.

(1 točka)

3. Kateri načini ekoremediacijskih metod (ERM) so primerni za vnašanje kisika v vodo?

- A Kanaliziranje vodotoka, izdelava stranskega rokava.
- B Pragovi in odbijači toka.
- C Mrtvi rokavi in prodni otoki.
- D Odstranitev obvodne vegetacije.

(1 točka)

4. Katere lastnosti morajo imeti rastline, ki so primerne za fitoremediacijo?

- A Vse leto cvetoče, počasi rastoče, tujerodne.
- B Nezahtevne za vzdrževanje, imajo majhen transpiracijski poteg.
- C Odporne, plitek koreninski sistem, enoletne.
- D Odporne, hitro rastoče, imajo velik transpiracijski poteg.

(1 točka)

5. Posebno varstvo vrst velja za

- A rastlinske in živalske vrste, ki so vzgojene v rejništvu.
- B vse prostoživeče rastlinske in živalske vrste vključno z živalskimi vrstami, ki so predmet lova in ribolova.
- C živalske vrste, ki so predmet lova in ribolova.
- D vse ogrožene in mednarodno varovane prostoživeče vrste.

(1 točka)

6. Biosferna območja MAB v Sloveniji vključujejo
- A vse krajinske parke v Sloveniji.
 - B Sečoveljske soline, Cerknjsko jezero in Škocjanske jame.
 - C Kras, Julijske Alpe, Muro, Kozjansko in Obsotelje.
 - D vse lokalitete v Sloveniji po ramsarski konvenciji.
- (1 točka)
7. Izmed danih območij označite tista območja, kjer se **ne** vzorči biotska pestrost fitoplanktona.
- A V epilimnionu jezera.
 - B V podzemnem delu jezera.
 - C V fotični coni jezera.
 - D V trofogenem sloju jezera.
- (1 točka)
8. Foliarno vzorčenje poteka pri raziskovanju
- A ohranjenosti žabjih združb.
 - B onesnaženosti podzemnih voda.
 - C hranilnih vrednosti gozdnega ekosistema.
 - D biodiverzitete globokomorskega ekosistema.
- (1 točka)
9. Trajnostna mobilnost vključuje
- A hojo, avto, uporabo javnega potniškega prometa.
 - B hojo, motor, kolesarjenje.
 - C hojo, deljenje prevoza, avtobus.
 - D hojo, javno letalo, električno mobilnost.
- (1 točka)
10. Optimalna moč pri pridobivanju elektrike iz vetra je pri
- A 20 km/h.
 - B 18 km/h.
 - C 25 km/h.
 - D 54 km/h.
- (1 točka)

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko ustrezne rešitve iz desnega stolpca.

11. Fitoremediacija.

___ fitoekstrakcija	1 preoblikovanje onesnaževal v manj nevarno plinasto obliko
___ rizostabilizacija	2 črpanje onesnaževal iz zemlje in njihovo akumuliranje v nadzemnih delih rastlin, sledi žetev rastlin
___ fitovolatilizacija	3 rastlina lahko spodbudi okoliške mikroorganizme, da sodelujejo pri razgradnji onesnaževal
___ fitostimulacija	4 skladiščenje onesnaževal v koreninah, gomoljih
- (1 točka)

12. Območja naravnih vrednot in zavarovanih območij.

___ območje regijsko značilnih ekosistemov in krajine z večjimi deli prvobitne narave in območji naravnih vrednot	1 območje vpliva na naravno vrednoto
___ vplivno območje	2 območje pričakovanja naravne vrednote
___ območje, ki vsebuje eno ali več naravnih vrednot, ki imajo izjemno obliko, velikost, vsebino ali lego ali so redek primer naravne vrednote	3 regijski park
___ območje, kjer je največja verjetnost za nahajališče naravne vrednote	4 naravni spomenik
- (1 točka)

13. Zavarovana območja.

___ mokrišča ob Sotli	1 Notranjski regijski park
___ Velika in Mala udornica	2 Regijski park Škocjanske jame
___ Cerknjsko jezero	3 Regijski park Kozjansko
___ barje Šijec na Pokljuki	4 Triglavski narodni park
- (1 točka)

14. Merske enote.

___ hitrost	1	g/m^3
___ gostota	2	$\mu\text{S/cm}$
___ električna prevodnost	3	m/s
___ hrup	4	dB

(1 točka)

15. Parametri vzorčenja.

___ koncentracija nitratov, pH-vrednost, raztopljen kisik	1	fizikalni parametri
___ kremenaste alge, vrbnice, postranice	2	kemijski parametri
___ električna prevodnost, temperatura, gostota	3	biološki parametri
___ pretok, vodostaj, substrat	4	hidromorfološki parametri

(1 točka)

16. Stopnje ravnanja z uporabnimi in odpadnimi snovmi.

___ prazna embalaža čistil	1	ponovna uporaba izdelkov
___ piroliza	2	recikliranje surovin
___ plastenke iz trde plastike	3	preprečevanje nastajanja odpadkov
___ nakupovalni listek	4	energija iz odpadkov

(1 točka)

Zapišite kratke odgovore na črte.

17. Kakšna je prostorska porazdelitev koruze na sliki?

(Vir: <https://www.urbanatura.si/vsebina/3124>. Pridobljeno: 27. 6. 2024.)

(1 točka)

18. Iz zatočišča za živali prostoživečih vrst je žival treba izpustiti takoj, ko je spet sposobna življenja v naravi, najkasneje pa v roku _____.

(1 točka)

19. Kaj določamo s pomočjo plošče Secchi?

(1 točka)

20. V katerem delu Slovenije leži visokotemperaturni geotermalni sistem?

(1 točka)

Prazna stran